

Latweeschu Awises.

62. gada-gahjums.

Nr. 29.

Trefschdeenā, 20. Julijā (1. Augustā).

1883.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, in Grobin, Kurland. — Ekspedijija Besthorn lga grahmatu bodē Jelgawā.

Rahditajs: Par simu. No eekschsemehm. No ahrsemehm. Wisjamaatahs sinas. Preezigi Seemas-swehtki. Walmceeras aprinka 2c. Sirnigas pateizibas. Relaika Mihzes 2c. Naudas-papthru zena. Labibas un 2c. Atbildes. Sludinaschanas.

Par simu.

No 1. Julija war apstelleht „Latweeschu Awises“ lihds gada beigahm. Maksa ir, ka arween: 60 kap. Jelgawā fanemot un 90 kap. pahr pastu.

No eekschsemehm.

Behterburga. Rudenī pa-augstinaschot tulesse naudu preeksch daschahm eewedamahm prezechm. — Leepajas Romnu dselszela beedriba 13. Julijā noturetā generalšapulžē nospreeda no 2 milj. 311 tuhst. rubl. škaidras peinas atschkirt 2 milj. 76 tuhst. rubl. preeksch waldibas parahdu atlihdinaschanas, 115 tuhst. rubl. peekaitiht referwas kapitalam un atlikumu ismaksahht beedreem ka diwidendi, ar 1 rubl. 20 kap. us akziju.

Kursemes pasta pahrwaldischana issludina schihs sinas: Teek zaur scho wispahrigi sinams darihts, ka pehz pastu departamenta nolikuma 1. Julijā sch. g. Subatās, Zluktes aprinki, pasta stanziju atwehrs, kur wisadu korespondenziju preti nemš un isdos. Korespondenziju preti nemš un isdos, tāpat pahrdos pasta mahrkas, stempeletas kuweras un korespondenzijas kahrtis, katru deen', no pulksten Seem preeksch pusdeenas lihds 2cem pehz pusdeenas, un no pulksten 5cem pehz pusdeenas lihds pulksten 7cem wakarā, bes ween Keisara un Keisarenes Majestetes wahrdā deenā, Jaunagada-, Trijukungu-, pirmā un otrā Leeldeenas-, pirmā Wasaras-swehtku- un pirmā Seemas-swehtku deenā, kurās deenās pastis peenemt un isdot katru kuru korespondenziju, pahrdot pasta mahrkas, stempeletas kuweras un korespondenzijas kahrtis pagalam apstahjahs. Bet schais deenās: Sweitschu deenā, Marijas pasludinaschanas deenā, Kristus ee-eeschanas deenā, Jerusalemē, trefschā Leeldeenas deenā, Kristus debes-braukschanas deenā, Kristus apskaidroschanas deenā, Marijas dsimschanas-, Marijas debes-braukschanas- un Krusta pa-augstinaschanas deenā, Marijas upureschanas swehtkōs, otrā Seemas-swehtku deenā un katrā swehtdeenā peenem un isdod korespondenziju un pahrdot pasta mahrkas, stempeletas kuweras un korespondenzijas kahrtis tik ween no pulksten Seem lihds pulksten 10cem preeksch pusdeenas. Klahtakas sinas, kad korespondenziju fanem un isdod, kad pasta peenahl un iset, buhs redsamās is ihpafcheem sludinajumeem, kuri publikai redsamā weetā stanzijā iskahrti.

Jelgawa. Bar scheijenes ahrstu teefas inspektora palihgu no eekschleetu ministera isredsehts schtahtsrahts dakteris Wiatscheslawš Korotkewitschs, lihds schim Bodolijas ahrstu teefas inspektora palihgs.

Latw. Aw. 27. nummura rakstā „Waj Zuhš newarat laika simes noprast“, kas bes redakzijas sinas ir gahjis laudis, 215. lapas pusē, pirmajā fleijā, 24. rindā no augschas naw jalasa „Latweeschu beedribas naw fauktas u. t. j. pr.“, bet ir jalasa: „Kursemes Latweeschu beedribas naw fauktas u. t. j. pr.“ ka to war redseht no ta rok-raksta, ko redakzija deemschehl par wehlu dabuja. Tā tad „Baltijas Wehstnesis“, lai ari to nesinadams, fawu pretrastu № 154 pa labai dakai ir gruntejis us — drukas mifejumu. — Schis weens drukas mifejums Latw. Awises teek pahr-pahrim usswehrtis no teem daudseem mifejumeem, kas ronahs minetā Balt. Wehstnescha rakstā. Tas raksts ir deemschehl tahds, ka peeklahjiba man aisleeds to atstahsibt. Zhsunā peemineschu tikai scho masuminu: Kreetniba, uszihtiba, isglibtiba, — un lauschu gumdischana, rihdischana un musinaschana ir wahrdi, kas pee „Balt. Wehst.“ — ka rahdahs —

eet juku-jukahm. Labahm Latw. beedribahm, kurās kreetni, uszihgti un isglibtoti wihri swehtigi strahdā, Latw. Awises ne muhscham naw pretojuschahs, bet tahs weenmehr weizinajuschas; par tautas labklahschanos ruhpedamees, minetā „Latweeschu Awises“ raksta, fageretajs sime tikai us tahdahm Latweeschu beedribahm un us tahdeem lauschu musinatajeem daschās beedribās, us kureem zeen. Kursemes gubernatora lunga eewehrojama is raksts simejahs. Kad „Balt. Wehstn.“ tos wehlahs dabuht sinahht, tad lai winsch greeeschahs pee Kursemes Pahrwaldneeka, kas „Balt. Wehstn.“ wehleschanos warbuht eewehros, warbuht ari nē, jo daschs weens pats warot wairak prasibt, nekā daschi dewini atbildeht. Waldneeki un pahrwaldneeki islaisch fawas pawehles, fawas nosazijumus un spreedumus tā, ka wini to tura par labu, bet ne wis tā, ka daschs labs to wehlahs.

Kad „Balt. Wehstn.“ faka, ka pehz Latw. Awischu domahm Latweeschu tautibai pee mums us muhschigeem laikeem fadsihwē esot eerahdihts kahds semahs stahwollis, un Wahzu tautibai waijagot Baltijā pastahwigi buht waldineezei, tad man jasaka, ka „Balt. Wehstn.“ ir par daudš „mifejees“, jo negribu nemt mutē to wahrdi, kas „Balt. Wehstn.“ rahdahs buht mihsch un parastis. Latw. Aw. nekur un nekad naw tā spreeduschas.

„Balt. Wehstn.“ galā sobo par to padomu, lai daschi usnem jaunu zelu un lai atstahdina tā fauktos tautas wihrus, jo tad ar Deewa palihgu saldais mihtlais meers eestahfees muhsu mihtotā tehwijā. Kas meera negrib, tam sinams ir jasobo par padomu, kas skubina us meeru. Bar tahdu istureschanos naw ko brihnitees, bet lai „Balt. Wehstn.“ nebrihnahs par to, ka wisi tee, kas ilgojahs pehz meera un kahrtibas, to rakstu „Waj Zuhš newarat laika simes noprast“ fanems un jau ir fanehmuschki ar pateizigu prahtu. N. N.

Red. peesihmejums: Wehs usluhtojam scho leetu par nobeigtu. Lai gan zeen. „N. N.“ kgam pateizamees, ka winsch ir nehmees „Latweeschu Awises“ aissahweht, tad tomehr mums schkeet, ka tas pawisam nebij waijadšigs, jo Latweeschu tauta to labi sina, ka „Latweeschu Awises“ labeem un teizameem tautas zenteeneem nekad naw likuschas kawellus zelā, bet ir puhledamees puhlejuschahs, lai Latweeschu tauta peenemtis wisā labā. Musinaschanas, rihdischanas un schahdus „tahdus wadonekus“ un winu nekreetnos zenteenus „Latw. Awises“ sinams ir apkarojuschas un ari us preekschu aptaros. Un par to „Latweeschu tauta“ „Latw. Awisem“ reisi wehl wairak pateifees, nekā tas schim brihscham weetahm warbuht noteek. Zkatrai leetai ir fawš laiks.

„Baltijas Wehstnesis“ to apstiprina, ka adwokats Kalnina lgs, Rihgas Latweeschu beedribas preekschneeks, kas bij dewees us Behterburgu, kronetos Augustos Keisara Majestetes apweizinaht, naw tizis Keisara preekschā. Kamdehl Kalnina lgs naw fasnedsis fawu mehrki, to „Balt. Wehstn.“ apšola us preekschu kahdu reisi isklaidrot, jo tagad to newarot. Mums schkeet, ka ta leeta jau tagad ir pilnigi isklaidrota, jo kad eewehro Kursemes zeen. gubernatora lga rakstu, ka augstakā Keisara weetneeka Kursemē, kas simejahs it ihpafchi ari us „Rihgas Latweeschu beedribu“, tad gan naw jabrihnahs par to, ka schihs beedribas presidents naw stahwejis Keisara preekschā.

Kā „Balt. Wehstn.“ sino, tad Rihgas Latweeschu beedriba kahdu laiku atpakal esot gribejuski isbraukt satumos us Falzgrahwi pee Dobeles (Kursemē). Bet Dobeles pilsteefa to esot aisleegusi. Pehz „Balt. Wehstn.“ domahm tas esot notizis tamdehl, ka „pilsteefas lozekli un aktuars esot bijuschki faslimuschki“. Bar scho wispahrigo Dobeles pilsteefas lozekli faslimschanu mehš nekā ne-efam dsirdejuschi, un warbuht ari neweens zits to nebuhs dsirdejis. Ta leeta gan laikam buhs schi: Dobeles pilsteefa stahw apalsch Kursemes Pahrwaldneeka. Kad eewehro Kursemes Pahrwaldneeka jeb gubernatora

rafftu par beedribahm, kas laudis musina, un kurā ari ronahs „Rihgas Latw. beedribas“ wahrdē, tad Dobeles pilsteefa zitadi newareja, kā tikai aisseegt tahdai beedribai isbraukt sakumōs Dobeles aprinkī. Mehsturam pret Rihgas Latw. beedribu labu prahtu; tamdeht winai dodam to padomu, lai labak nedomā us isbraukšanahm sakumōs — Kursēmē, jo ari zitas pilsteefas, kaut ari wefelas buhdamas, kas stahw apakšch Kursēmes Bahrwaldneeka, tāpat waretu dariht, kā Dobeles pilsteefa ir darijusi.

No Bauskas. Nakti pehz otras Bafaras-swehtku deenas nodedsa Bauskas rahtskungam Kosēm rija lihds pascheem pamateem. Ehla naw bijusi apdrošchinata, tadeht fshahde leela. Rija bijusi eetaifita labibas schahwetuwa, un bes tam tur wehl atradusees kufamā maschina un zitas pee tam waijadfigas leetas, kas palikuschas ugunij par laupijumu. Rā uguns zehlfusees, naw sinams. Bauskas apgabala fcho wafar' daudš traku fuku aplahrt skreen un padara daschās weetas leelu nelaimi. Jurgu laikā fakoschlaja Bomuschas B. mahjās traks funš diwus behrnūs un kahdu feewu. Weens no behrneem drihs pehz tam nomira, otrs faslima 9. Junijā un pehz 8 deenahm ari islaida garu. 22. Junijā eefrehja Rihmu-Sidōs traks funš un faplehsa neganti ween-weenigu behrnu.

19. Junijā atbrauzja schē senatora Manafēina leelkunga eerehdnis kolegienrahts Denisenko kungs, scheijenes teefas rewideereht, un fahzīs jau ar pilsteefu fcho fawu darbu. — 19. Junijā noslihka pee Bauskas 9 gadi wezš Schihdelis schahdā wihsē: Kahds leels Schihds peldinajis Mehmeles upē sirgu, eedewis behrnam pawadu, lai eet par laipahm un wed sirgu, pats gahjīs eepakat un sirgam allasch usschahwis ar pahtagu. Sirgs jo drihs eerahwis behrnu uhdeni un Schihds naw wis lehjīs pakat, jebfchu tai weetā wareja brift. Kad redsejis, ka behrns jau flihlst, tad til fahzīs brehlt. Pehz diwu stundu meklefchanas atrada behrna lihki. Warbuht ka buhtu ahtraki atradufchi, ja Schihdi nebuhtu mahnu tizigi bijufchi. Tee apstiprinaja maifes kukuli wirš peldofcha dehla un eefprauda maifē swezi, teifdami, ka tur, kur maifes kukulis ar swezi palikfshot stahwot, tur noslihkuschais Schihdelis apakfchā atradifshotees. Nu Schihdi gahja ap maifes kukuli aplahrt mekledami. Protams, ka maife peldeja pa straumi us leiju un nepalika nekur stahwot. Kad pehzal kristiti dabuja sinah, kur flihlonis beidsamo reis wirš uhdena manihš, tad teem isdewahs to ari atrast.

J. K.

No Gramsdas. Ar augstahs waldifchanas atwehlfchanu isrihfoja wezōs Jahnōs, 24. Junijā, fcho gad', Gramsdas dseedataji Gramsdas zeen. mahzitaja muischas parkā „sakuma swehtkus“ ar dseedafchanu un danzofchanu. Pulksten 3ōs, pehz launaga, swehtki eefahlahs ar to jauku un fwarigu dseefmu: „Schi ir ta Kunga deena“ 2c. 2c. Tad Gramsdas zeen. mahzitajš, kā mahju fainneekš, wifus Jahnu swehtku weefus un „dseedatajus“ laipnigi jaukā runā apfweiza kā „otros“ Gramsdineeku sakumu un dseefmu swehtkōs un pehz tam atkal pasihstamais Latw. tautas dehls (E. F. Schönbergis ihpafchi us scheem swehtkeem, kā „Rihgas swehtkeem“ fazeretu dseiju*) nolafija, Jahnu swehtku zeenifchanu un fwinifchanu wezōs paganu laikā un tagad kristigās tijibas laikā peemineja un pehdigi wifseem Latweefchu labdaritajeem un swehtku isrihkotajeem un wifseem dseedatajeem Jahnu swehtku wainagus no Jahnu pukehm un rosehm pina. Pehz abahm runahm dseedaja Gramsdas dseedataju jauktais koris to dseefmu: „Deews, ustur' Keisaru!“ Kad bija bes schihm 2 wehl 3 dseefmas itin loschi nodseedatas, tad eefahlahs danzofchana pehz labas musklas. 8 kreetni musilanti spehleja. Pehz laba laikā atkal dseedaja zitas dseefmas un tad atkal danzoja. Tā dseefmas un musika mainijahs lihds wehlam wakaram. Tapa pawifam dseedatas 18 dseefmas. No schihm wiswairak klaustitajeem patika un tapa itin weilki dseedatas: „Schi ir ta Kunga deena“ 2c.; „Pamodees tauta Latwijā“ 2c.; „Latwifki lai atflan“ 2c.; „Doli wehl Baltijā“ 2c.; „Latwijā, tu Deewa seme“ 2c.; „Ilgofchanahs“ 2c.; „Swehtas domas mefchā“ 2c.; „Lez, lez, lez, lez firdsin“ 2c.; „Dufat ween“ 2c. Laiks bija tani deenā jaukā; tadeht bija swehtku dalibneeki, gandrihs lihds tuhkfstofch zilweku, no tuwenēs un tahlens us Gramsdineeku sakumu swehtkeem kopā fazezejufchi. — Wareja gan par to preezatees, ka swehtku weefi ne wis ween Latweefchi ween bija, bet zilweki no wifahm tautahm un kahrtahm leelōs barōs. — Bija muischneeki, mahziti wihri un Wahzeefchi ar fawahm familijahm un Latweefchi no wifadahm dshihwes kahrtahm un netruhka ari pilsehtneeku. — Tā tad wifī kopā — kā weenas semites behrni — jaukōs sakumōs preezajahs un us jauki fka-

noschahm dseefmahm ausi greefa! — Tumfai metotees ari wehl weefus itin patihkama „skunstiga ugunofchana“ papreezinaja. Baru gan itin preezigi leezinah, ka tee bija jauki „sakuma fadsihwes un dseefmu swehtki“, kahdus waretu wehletees wifur fwinamus! —

„Lai smalkas — dobjas balsis dseefmās — glihti fshketerē; Lai fadsihwē un swehtkōs kauschu kahrtas kopā jautri gawilē!“

No Gramsdas pufes 30. Junijā. Diwi nelaimigi notikumi wehl jafino: Ne fen Mas-Gramsdas G. fainneekam noslihka dihtī pūstrefchu gadu weza meitina un Blepju pagastā atkal kahda fainneeka feewa esot pakahrusees. Tad wehl weena pahreeku drofcha gowu fahdsiba ir minama: Kahds wihrelis, kas gan nebuhs pee pilna prahta bijis, ir Durbes apgabala kahdam fainneekam gowi pasadšis un to wedis us Skodu, Leifchōs, gribedams to tur pahrdot; bet wihrelim ne-isdewahs fahdsiba! Wehl preefch Skodas to jau ar wifu gowi falehra un teefas rokās nodewa. — Wihrelis esot leedsees, ka to gowi nesadšis, bet esot to no zita pirzis.

No Mas-Gramsdas, Disputes aprinkī. Mas-Gramsdas majoratkungs, barons J. v. Nolde, pahrdewa ari faweem pagasta laudihm fawas 20 mahjas un nodewa tahs pa Jurgeem katram fainneekam. Tikai 4 fainneeki nepatureja paschi fawas mahjas; tahs nahza fwefchu pirzeju rokās. 2 atdewa paschi ar labu prahtu; bet 2 fainneeki, nesinu lamdeht, stihwejahs pretim, ar labu atdot; tamdeht tika no augstas teefas pufes islikti, un jauneem pirzejem mahjas nodotas. Mas-Gramsdineeki ir discheni labi fawas mahjas no barona eepirkufchi. 42 rubl. sudr. maksā teem par puhra weetu. Gemakfa bij daschada. Ziti fainneeki eemakfaja jau trescho daku. Mahju grunts leelums ir ari daschads. Tahm wifu leelakahm mahjahm ir lihds 90 puhra weetas semes. Zitas ir masakas. — Lai Deews palihds Mas-Gramsdineekem, kā jauneem eefahzejem, gruntneeku un fawu mahju pirzeju kahrtā — labi eekoptees un palikt par turigeem laudihm.

Sinotajš.

Leepaja. Turenēs Trijadibas basnizas ehrgelu pahrtaiifchanai Ulrike Stūngi kundse, kā „Lib. 3tga“ sino, dahwajusi 10 tuhkfst. rublu. — „Ewangelists“ sino, ka 24. Aprili baptistōs usnemas 5 un 19. Junijā 8 dwehseles.

Tehrpata. Is turenēs apgabala raksta „Dlewikam“, ka Rengas draudfē, Sotogas pagastā, Sibirijas lopu mehriš plosotees. Jau daudš leellopu, zaur to kritufchi. Lopu ahristi tikufchi turp aiffuhititi. Wini apmeklejet katras mahjas un isdalot fahles pa welta.

No Helmeteefcheem „Fell. Anz.“ sino schahdu jozigu notikumum: Kahdā tirgū semneekam nosaga sirgu. Wifa meklefchana bij welta, un wihram nelas zits ne-atlika, kā dotees tufschā us mahjahm. Nakti winsch usmostahs, domadams, ka dsirdējis fawu sirgu ahtrā sweedsam. Winam gan islikahs, ka buhschot tas tikai fapnis, tomehr, paskatidamees pa logu, eerauga fawu sirgu ar wifu aifjuhgu preefch durwihm ahtrā stahwam. Preezigs winsch steidsahs laukā, kur teel atkal no jauna pahrstēigts: rati naw wis tufschī, bet diwi tehwiini tantis eefschā, abi zeeti eemigufchi. Sirgs fajušdams, ka neweens wairs newalda groschu, bij atstahjis zeku, pa kuru sagli brauzja, un dewees atpakat us mahjahm.

Wilande. „Dlewiks“ raksta par schahdu breefmigu darbu. Saglis gribejis nosagt Bez-Woidumas semneeku mahjās sirgu leetas; bet tizis fakerts. Sakehreju starpā bijis ari pagasta teefnesis. Saglis gan schehligi luhdsees un solijis 5 rubli, lai to fandsetu, tomehr wini eewedufchi to mefchinā un tur us teefnescha pawehli til breefmigi dau-fijufchi, kamehr tas wairs nemas naw kussejees. Tad atstahjufchi nelaimigo turpat mefchinā un aifgahjufchi. Rā dakteris apleezinaja, tad fakautais ar pahrschkeltu galwu un fadragatahm kruhtihm, wehl wifu nakti bijis dshiwš. Otrā rihdā wīnu atrada nomirufchu.

Igaunija. „Dlewiks“ sino, ka Berowas apgabala Bafaras-swehtkōs bijis stiprs leetus ar bahrgu pehrkonu. Salusē uhdens isahrdijis trihs sudmalas, pee lam kahds melderā sellis dabujis gasu. Bez-Laizeenē daudš fainneekem waijadsejis rudšus noplaut, tamdeht ka krusa toš fakapajusi. Krufas gabali bijufchi til leeli, ka daudš zuhku nositufchi.

No Blunjahnes, Leifchōs, sino, ka tur swehtdeen, 19. Junijā, isfprukufi uguns un Deewam schehl leelaku pilsehtina datu aprijufi. Dsirdesim pahr fcho leelo uguns-grehku us preefchu flaidrakas sinas.

No Tefschas pilsehtina raksta, ka tur pee Leifcheem usgahjusti fawada launa jaunmodes flimiba, proti: us ahtru rolu pakahrtees. Esot, kā kahdas awises sino, aprehknahtē, ka wifā Tefschu pilsehtas aprinkī, no 9—10 juhdschm, schini gadā, itin ihfā laikā, no Leeldeenahm lihds Bafaras-swehtkeem, pawifam lihds 30 zilweku paschi pakahrufchees.

Sinotajš.

*) Nuhmes kruhtuma deht to janto, bet pagaro dseiju deemschehl newarejahm schē peelikt stah.

Pleskawa. „Nowoje Wremja“ sino, ka turenēs gubernā zaur Sibirijs lopu mehri dauds dauds semneekēm lopi aigahjuschi postā. Pat daschi zilweki, wahjos lopus kopdami, ar to faslimuschi un nomiruschi. Dehl fehrgas apkaroschanas, semstwa darijusi, kas ween bijis eespehjamis. Wina lilusi nodrukah pamahzijumus, ka lopus no fehrgas buhs issargah, ka aplopt un ahrsteht jau faslimuschos un isdalijusi schos pamahzijumus semneekēm. Schee pamahzijumi pefuhititi ari mahzitajeem, lai nolasa draudsehm preekschā, tā ka katrs waretu sinah, ka ja-isturahs nelaimigajā fehrgas atgadijumā. Lopus gands dsiht tagad tur daschos apgabalos pawisam aisleegts; tee jatura stalkos un jabaro ar fehlu.

Masfawa. Rā turenēs awises sino, tad beidsamajā laikā Masfawā pasuhdot dauds behrnu — meitenēs. Weenā deenā pasuduschas 3 meitenēs. Weena 3^{1/2}, otra 5 un treschā 8 gadus weza. — **Kurskas dselszeta 12.** Julija wakarā is fleedehm issfrehjis preekschu wilzeens; tamdehl ka daschi slihpēri bijuschi sapuwuschi. Wairaf asu garumā zeksch zaur tam ispostihts.

Saratowa. Wolga deenu no deenas topot seklaka. Pee Saratowas twaikoni til-ko eespehjet peestahtees. Wehl ne-efot usfahkts pahrlabot zeku, kas tirdsneezibai dauds skahdē.

Wjatka. Schi gada plauja loti wahja. Leetus nelija, deenas bij karstas, naktis aukstas, tā ka labiba isseedeja loti slikti. Wafareja, kanepēji un sahle wahji.

Simferopole. Ne sen atpakaf diwi jauni Tatari kaunā prahtā Alupkas sahdschā, ka auni galwahm faskreedamees, sahka baditees. Pretineeku peeres eesahka pampt, asinis tezeht, bet tomehr neweens negribeja padotees. Weidsot weens no wineem fashkula un knapi wehl eespehdams iswilkt is jostas sawu dunzi ar to pahrgreesa rihkli. Dakteris apleezinaja, ka paschnonahwiba padarita ahrprahtibā, kas zeh-lusees zaur smadsenu fatrizinaschanu.

No ahrsemehm.

Dahnija. Kopenhagenē ne sen atklahta seemela mahkslas isstahde, pee kuras peedalāhs Dahnija, Sweedrija, Norwegija un Somija. Isstahde efot loti eewehrojama.

Wahzija. Agrakos laikā Wahzu waldiba wiswairaf ruhpejāhs par sawu wakara robeschu apzeetinaschanu, bet beidsamajos gados wina gahdā par sawahm rihta robeschahm. Is Berlīnes tapa fuhititi generalischahba wirsneeki us Rehnigsbergas, Posenes un Tornas zeetokschneem, kas gahdaja, ka tika isbuhweti un stiprinati minete zeetokschni, un taisiti dselszēti. Tagad sino, ka leelgabalneeku pulki teelot no jauna nosuhititi un pa zeetokschneem isdaliti; tas pats ari jau efot nospreests preeksch kahjneeku pulkeem. Ari Graudenzes zeetokschnis tiksot drihs no jauna isbuhwehts un stipraki apzeetinahts.

Austrija. Ahrleetu ministeris grahfs Kalnoki nobrauzis us Iščlu pee keisara Franza Josefa, spert wajadstigos sagatawoschanas solus preeksch Austreeschu un Wahzu keisaru sanahkschanas. — **Wahzu keisars Wilhelms** jau atbrauzis Gaschteinas bahdē, kur tas ustureschotees 3 nedelas. Kad winsch fatiksees ar Austreeschu keisaru, wehl naw drofschi sinams. — **Grahfs Schambors**, weens no Franzijas trona mantineekēm, kas kahdu laizinu bij labaks, tagad atkal palizis wahjaks. Profesors Drasche aizinahts us Frosdorfu, dot sawu padomu pret flimibu. — **Ne tahk no Sitledorfās**, pee **Wihnes**, tilts sagahsees tai brihdi, kad dauds strahdneeku ar seewahm un behrneem greesuschees mahjās no kahda isbraukuma. 50 zilweku eegahsahs upē, Dauds eewainotu.

Anglija. Dowerē schinis deenās ismehginaja jaunus, 81 tonnu stiprus leelgabalus, kas taisiti preeksch Doweres peekrastes apfardsibas. Preeksch pirmā schahweena nehma 225 mahzinas pulwera, preeksch otra 336 mahzinas, preeksch treschā 450 mahzinas. Zaur pirmo schahweenu gais tā fatrizinajahs, ka Doweres pilsehtā namu logi notrihzeja; no otrā daschas logu ruhtis pahrpilhsa, — weens bahkas lukturis nogahsahs un pilsehtai islikahs, ka kad buhtu bijusi masa semes trihzeschana; no treschā schahweena wisas bahkas ruhtis, kaut gan zellu beesas, un tāpat neslaitamas ruhtis wisā pilsehtā fapilhsa gabalos, un semes trihzeschana wisā pilsehtā tika fajusta. Iščhau-tahs lodes gahja loti tahlu. — **Suēzas kanahla leetā Gladstons** apakschnamā isklaidroja, ka ministerija atsihtot Resepša teesibu, leegt katrai zitai personai otra Suēzas kanahla rakshanu, bet ne-atsiht, ka Resepšs pats bes jaunās atkajas no Egiptes waldibas puses waretu pehz sawas patikschanas rakst otru kanahlu. No tam redsams, ka Resepš tika peespeests, preeksch otra kanahla isprasiht no Egiptes waldibas atkajschanu.

Franzija. Senats apstiprinajis likumu par jaunu leelgabalneeku pulku dibinaschanu preeksch zeetokschneem. — **Tagadejais kara ministeris Libodens** atkal eewedis Frantschu kara spehla bungas un kirafus, kas no wina preekschgahjeja, generala Billo, bij atmetas. Bungu weetā generalis Billo gribeja istikt weenigi ar taurehm, un „kirafus“ (dselsu kamsolis, kahdu walka jahneeki, kurus no tam sauz par „kirastreem“) tas eeraudsija par newaijadstigeem, kas nemaf ne-apsargajot saldatu pret jaun-laihu slintehm, bet tik walti apgruhtinajot. Tagadejais kara ministeris atradis, ka bungas un kirafis saldatu duhschibu pazilajot. — **Frantschu waldiba** nodomajot agrako kara ministeri, generali Billo eezelt par fuhitni Pehterburgā. — **Sinas par Frantschu sadurschanos** ar Angleem Tamatawā (Madagaskarā) israhdahs par meleem. Pee scheem meleem efot mainigs Anglu konsuls jeb konsula palihgs Pekenhemis. Winsch efot no dsimuma is tahs tautas, ar kuru Frantschi tagad Madagaskarā wed karu un tadehl gribedams farihdiht Anglus ar Frantscheem, efot ispaudis mineto nepateeso sinu. Frantschu awises pahmet Gladstonam, ka tas pehz tahdas nedroschas un netizamas sinas runajis draudu wahrdus pret Franziju. — **Ahrleetu ministeris Schalmel-Lakurs** senatā us herzoga Broli peeprasahumu dewis isklaidrojumu par Tonkinas leetu. Winsch fazijis, ka atklahta kara pasludinajums starp Franziju un Anamu ne-efot notizis; turpretim Anamas keisars Tidiks arweenu wehl solotees ustureht meeru un ispidiht senatos lihgunus ar Franziju. Bet darbos Anamas waldiba isturotees pawisam zitadi, pati peenemdama waj flubinadama pret Frantscheem daschadas kara bandas. Tā tad pateesiba starp Franziju un Anamu tagad gan wedot karu, kaut gan zitadi wehl meers waldot.

Egipte. Pret koleera fehrgu Kahirā Egiptes waldiba sahlfusi spert zeetalus solus. Kad nu fehrgas perektis ir preekschpilsehta Bulaka, tad waldiba pawehlejusti, aiswest schihs preekschpilsehtas eedshwotajus us tulknesi Kahiras tuwumā, un fadedsinaht wisas leetas un wisas dshwolkus, kuri ar koleera flinneekēm bijuschi sakarā. Schi pawehle teel ispidita ar saldatu palihdsibu, tamdehl ka eedshwotaji sawā nesapraschanā zitadi tai nepaklausa. Tulknesis ir drofschā weetā pret koleera fehrgas isplatishanos. No teem, kas jau agral is Kahiras bij aisbehgufchi us tulknesi, lihds schim neweens pats naw ar koleeri fashimis. Bahlidsibu pret koleeri waldiba zere no Nil-upes uhdena pazelschanahs, kas ap scho laiku mehds notikt. Tas jau agral peedshwots, ka koleera fehrga zaur pluhdeem teel isnihinata. Tee, kas bijuschi Egiptē 1865. gadā, apgalwo, ka toreis koleeris plosijees dauds niknaki nekā tagad. — **Gesam koleeris iszehlahs**, Egiptē plosijahs lopu mehris. Schis ari tagad wehl naw issudis un eerangams par koleera preekschgahjeju un weizinataju, jo nesapratigee Egipteeschi ehdot galu no lopeem, kas nosprahgufchi lopu mehri. Tamdehl newar brihnitees, ka koleeris tik ahtri isplatijees pa wisu Egipti. — **Koleera eesahkunā** Egiptes waldiba atraidija Anglijas peedahwajumu, fuhitit us Egipti kahdus Anglu ahrstus, bet tagad ta apdomajusees un atkajwusi Anglu waldibai nosuhitit us Egipti 12 Anglu ahrstus.

Wisjaunafahs sinas.

Keisara un Keisarenēs Majestetes, ka ari wairaf leelirsti, eera-dahs us manewera, to notureja 16. Julijā pee Arasnaja Gorkas. Maneweris, pee kura peedalijahs wairaf lugu un labš pulks kareiwu, isdewahs labi. — **Pehterburgā** schinis deenās kahds fuhrmanis atradis 240 tuhst. rubl. Polizeja, kurai naudu nodewa, nospreeda winaim 80 tuhst. rubl. leelu pazehluma algu. — **Semenowas pilsehtā**, Rischnij-Nowgorodas apgabalā, beidsamajā laikā plosijees ugunsgrehls, kas padarijis 300 tuhst. rubl. skahdes. Wibze gubernators dibinajis komiteju, kas sneegs apdegusahjeem palihdsibu. — **Is Kalugas sino**, ka tur wairaf weetas krusa apstusi laulus. Skahde loti leela. Krušas graudi bijuschi wisas olu leelumā. — **Swehtdeen**, 17. Julijā, atwehrita Poltawas semkopibas isstahde. — **Desarabijā** daschās weetas pamanita tihsus fehrga. Ari disteritis negrib beigtees, kas nonahwē dauds behrnu. — **Kaulasijas weselebas awotōs** schogad wairaf tā 2200 faslimuscho. — **Jelgawas dselszēksch eenehma** no 1. Janwara lihds 1. Julijam sch. g. 329 tuhst. 874 rubl. 73 kap.; 5390 rubl. 29 kap. wairaf par pehrno gadu schini laikā. — **Behrnawas aprinki**, Widsemē, iszehlusees lopu fehrga; tamdehl ari schogad nenotureja Pehrnawā gada tirgu. — **Neapeles tuwumā**, us Iščhia salas, bijusi 16. Julijā semes trihzeschana. Nami sagahsti un dauds zilweki pasaudejuschi dshwibu. Gewainoto flaits sneedsahs pahri par 1000. Slimnizās pilnas ar wahjineekēm. — **Egiptē** mirst laudis zaut koleeri leelā skaitā. Tā 24 stundu laikā nomiruschas atkal kahdas 277 personas.

Behz kahdahm 20 minutehm laizigs konzerts eefahkās. Konzerta programa fastahweja is 6 no nelaika Zimeses tehwa Latweeschu tautas dseefmahm un is 10 zitahm dseefmahm, no Mendelēfon'a, Abt'a, Zöllner'a, Ekert'a, Gungl'a un Preis'a.

Uri laizigā konzertā dseedataji un dseedatajas parahdija drofchibu un isweizibu dseedafchanā. Dseedahs tika zaur-zaurim tihri, spēhziigi un patihkami. Lai gan šhini konzertā tik dšilu eespaidu nedabujahm, tā basnizā, tad tomehr, pateefibu fakot, jaleezina, ka wispahrigi mantojahm labu eespaidu. Ka dseedafchanas skana neparahdija šchē sawu spēhku tik leelā mehrā, tā garigā konzertā, ta naw dseedataju waina, bet mellejama ahriigās buhšchanās, jo weeta, kur dseedaja, nebij itin isdewiga.

Behz beigta konzerta wehl 10 kori dseedaja pa weenam. Katrs koris dseedaja diwas dseefmas. Dseedafchana atrada pee publikas wispahrigu patihšchanu, jo ari šchihš dseefmas bija labi eemahzitas. Goda-algas netika isdalitas, tapehž ari neturu par wajjadšigu, peemineht, kureem koreem fewišchka nahktos. Kad wisi 10 kori bija dseedajuschī, tad aplusa swehtku dseefmu skanaš; bet swehtku dalibneeki palika wehl wairak nelā stundu omuligā sadšihwē swehtku weetā. Zauneki un jaunawas pawadija šcho brihdi ar danzofchanu, wezee pee alus kausa.

Preefch atpakaldofchanahs us pilsehtu, Balmeeras mahzitajš, Neulanda kgs, tureja runu, kuzā winsch šchos swehtklus falihdšinaja ar flaištu wainagu, ko wisi tee, kas winus weizinajuschi, wijuschī. Ar firsnigeem wahrdeem runatajš pateizahš dseedatajeem un dseedatajahm un wiseem swehtku dalibneekem.

Krehflai metotees, dseedataji un publika gabja kopā ar musiku us pilsehtu atpakal. Šchē Balmeeras komitejas rakstu wedežš, Schwedes kgs, atwadijahš garakā runā no dseedatajeem un swehtku dalibneekem. Runatajš aifrahdija us to, zil leels swars dseedafchanai pee tautas isglijhtibas, un atgahdinaja, ka muhsu peenahkums tapehž ir: wisus toš wihrus, kas dseedafchanu muhsu starpā kopuschī un isglijhtojuschī, zeenihht un labā peemināatureht. Wisleelakais dseedafchanas kopejš un weizinatajš Widsemē bijis Zimeses tehws. Wina nopelni lai dšihwo muhsu pateizigā atminā us wiseem laikeem! Balmeeras pilsehtai pateizees, runatajš tai isfauza augstu laimi. Weefu wahrdā Umurgas draudses skolotajš, Wituma kgs, pateizahš wehl beidsot Balmeereescheem par dseedataju laipnu usnemšchanu. Ar fehru atwadifchanahš dseefmu, kuru dseedaja Balmeeras jauktais koris, swehtki beidsahš. Daschi dseedataji un publika tuhliht isschlihras, bet ari laba data dseedataju palika wehl wairak stundu kopā Balmeeras beedribā.

Beidsot turu par sawu peenahkumu sinot, ka eenahkums no abeem konzerteem istaišija 1022 rubli un 84 kapeikas. Swehtku isrihofchana maksaja 387 rublu. Tā tad atlika tā flaidrē eenehmums 635 rubl. un 86 kap. Weenu pusi no flaidra eenehmuma dabuja Balmeeras kurlmeemo skola, otra puse tika atwehleita Zimeses tehwa monumentam par labu. (Behz „M. W.“)

Sirsniigas pateizibas.

Julija mehnescha septitā deena bij preefch manim loti eewehrojama deena, jo to deen' schlihbros no sawas wezahš, Waltaiķu draudses, atnahkdams us sawu jauno, Grobinas draudsi. Sirsnigi pateizos Waltaiķu draudsei par wisu labu, ko wina man ir parahdijusi tanis 14 gadōš; pateizos par daschu mihtu wahrdu, par daschu peeminaš sismi un par tahm mihtajahm šweizinafchanahm un laimes wehleschanahm, ko man dewa lihds us zetu. Deews lai Zums, mihtee Waltaiķneeki, atmaksā par Zuhšu iswadifchanu un pawadifchanu! — Pateizos Grobinneekem par firsnigo un jauko fagaidifchanu un ihpafchi Mihzes un Bahrtes kreetnajam dseedafchanas un musikas korim un zeen. kora wadona lungam, kas mani apšweizinaja ar dseefmahm un musiku.

J. Weide,
Grobinas mahzitajš.

Nelaika Mihzes mahzitajam un Latweeschu tautas ihstenam draugam un tehvam

Gustaf Brascham.

(Pateizibā un wafemibā nolika Latweeschu tautas dehls Ernsts Ferdinands Schönbergis.)

1.

Leels basnizās un tautas wihrs ir duseht gabjis, Kas basnizā un tautā dands ir strahdajis!

Muhs' firmais Gustaf Braschis ir no mums atstahjis, Kas daschu rakstu Latweescheem fagahdajis. — Ne ween us kanzeli winsch mahzija toš gudri, Bet Latweem farakstija daschas grahmataš, Un awisēs toš pamahzija jautri — mudri — Un wisu to no tihras, flaidras mihtlestibas.

2.

Winsch ihstens draugs un tehws mums Latweescheem gan bija Un ihstens tautas wadons gudrā sinibā; — Par Latwju labklahšchanu labpraht wahrduš mija — Par walod' iskopschanu strahdaj' swehtibā. Nu sawu gudru spalwu winsch pee malas lizis — Un eegahjis nu duseht meera weetinā; Kur muhscham meers tik walda, winsch aistizis. — Baldeews, paldeews Tew! mihtā, gudrā galwina.

3.

Baldeews par to, ko Tu pee Latwju tautas strahdajis, Tik nepeekufuschī eefsch raksteem, wahrdineem, Par tautas plaukšchanu, isglijhtib' mihtli gabdajis — Un preezajees, kad labi klahjahš Latweescheem. Tew Latwju behrnu behrni godā mihtli minehš Un garā Tewim smarschus puku puschkus wihš, Un dseefmāe Tawu mihtu wahrdu pateizigi swinehš Un lawra kronus Tawam kapam mihtli tihš. Ar Deemu tad, dus' faldi dseestrā kapa weetinā, Lihds Jesus Kristus Tewi uszels jounā deeninā.

Mandas-papihru zena.

Pehterburgā, 15. Julijā 1883.

Papihri	prafija	maksaja
Rusimperialis gabalā	8,37 rubl.	8,35 rubl.
5 proz. bantbiletu 1. islab.	96 1/2	95 1/4
5 " " 4. " "	94 5/8	94 3/8
5 " " 5. " "	—	94 3/4
5 " instripz. 5 aifnehm.	—	94
5 " preehmiu biletēs 1. emiž.	216 1/2	216
5 " " 2. " "	212 3/4	212 1/4
Pehterb. 5. proz. pilš. oblig.	—	—
Kreewu sem. kred. 5 0/10 kshlu-sihm.	137 3/4	137 1/4
Kartowas semst. 6 proz. kshlu-sihm.	93	92 3/4
Mehwales aud. bantas afz.	—	—
Leel. Kreew. dselz. afz.	—	—
Mihg.-Din. dselz. afz.	148	147
Din.-Wit. dselz. afz.	—	163 1/2
Warsch.-Teresp. dselz. afz.	—	132 1/2
Orelas-Wit. dselz. afz.	—	—
Mib.-Wolog. dselz. afz.	62	61 3/4
Mast.-Wreit. dselz. afz.	—	—
Baltijas dselz. afz.	—	107 3/4

Labibas- un pretschu-tirgus.

Maksaja par:	Selgawā.
1 pahru tweeschu	5 r. — t. lihds 5 r. 75 t
1 " rudšu	2 " 75 " " 3 " 10 "
1 " meeschu	2 " — " " 3 " — "
1 " putrainu	3 " 25 " " 3 " 50 "
1 " ausu	1 " 50 " " 1 " 75 "
1 " sira	3 " — " " 3 " 50 "
1 " kartufelu	1 " — " " 1 " 20 "
1 birkawu scena	7 " — " " 8 " — "
1 pohdu sweesta	5 " — " " 6 " — "
1 birkawu baltahš fahls	6 " — " " 6 " 50 "
1 " " farkanahš fahls	6 " 25 " " 6 " 50 "
1 mužu silku	15 " — " " 26 " — "
1 aši behrju maltas (7 p.)	17 " — " " 18 " — "
1 " " egļu (7 p.)	11 " — " " 12 " — "

Atbildes.

M. Seminsky kgam: Mehš wisu fanehmahm preefch 3. rotas nummura, bet pahzeldamees us Grobinu pilnigo adreji esam tā paglabajuschī, ka to schim brihšcham newaram atroft. Eset tapehž tik labi un nosuhtat muhsu ekspedizija — Selgawā — no jauna pilnigo adreji ar to peefihmejumu, ka redafzija par to eksemplari jau ir aismakšahs. Nenemeet par launu, ka Zums usleekām tahdas puhles. Ari Zahnu dseejnu newaram atroft.

Sinamo rakstu par kora deenestu pa tahm starpahm jau buhseet lasijuschī. Sirsnigas šweizinafchanas tahlumā.

A. Wifina kgam: Darjahm, tā wehlesatees.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Basnizas un skolas finans.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tijiba.

Rahditajs: Masais misionars. Nibgas aprinka 2c. Skolotaju konference 2c. Vauktas aprinka 2c. Pahraudifchana.

Masais misionars.

(Atstahstihst no Mas-Sihla.)

Richarda wezakee dshwoja nomā kahda bagata Schihda namā. Winam patika weenumehr buht kahdā behrnu audsfchanaš mahjā, kur bagatu lauschu behrni nebija ronami. Ari winsch bija tahdu wezaku behrns, kam knapa istifschana, un tapehz winsch it ihpaschi wareja ar nabadfgeem draugeem sa-eetees. Neeena deena ne-aifgahja, kad Richards nebuhtu fawus, fewim lihdfigus draugus apmeklejis un ar teem pawadijis fawu brihwo laiku. To winsch darija, nekahdus stikus dshidams, jeb zitas muklibas daridams, bet ko labu mahzitees, kas pehzdeenās buhtu derigs. Tani behrnu audsetuwā ari bija eerikteta skola, kurā behrni no masahm deeninahm tika mahziti eefsch dashahm finatnibahm, lai pee-augufchi waretu weeglaki maifes pelniht. Tur ari wispirmak wineem mahzija un rahdija to Gahdneeku, kam debes un seme dod godu un pee ka preekōs un behdās waram meeru atrast. Richarda wezakee nespehja winu skolā suhtih un tapehz winsch pats few bija atradis skolu. Skolotajs winu laipni usnehma un redsedams wina gaischo praktu, winam lihdsija ar grahmatahm, papihri u. t. j. pr. Bezaki eefahkumā to nesinaja; bet pehz dabujufchi sinahht, ak, kā wini preezajahs, ka Richards tahdu labu zeku eefahzis eet.

Kahdu deenu Richardam us skolu eijot prasija bagatais Schihds, kura namā winsch un wina wezakee mahjoja:

„Kur Tu, Richard, ktru deen' eij?“

Richards atbildeja drofchi: „Skolā.“

Schihds bija wezs wihrs, ar firmu bahrsdu un balteem mateem; winam patika ar drofcho un lab' firdigo puitu farunatees. Winsch prasija atkal:

„Par ko tad Tu gribi reis tapt?“

„Par misionaru!“

„Na, tad Tu gan gribi atgreest tos Schihdus pee kristigas tijibas?“

„Es gribu eet starp paganeem.“

„Kapehz tad nē pee Schihdeem un atgreest tos?“

„Tee netiz muhsu Kungam Jesum Kristum.“

„Es domaju, kad es Deewam tizu, no kura tas dehls isgahjis, tad man jau peeteel? Tas Tehws ir tas dehla Kungs un ko tas dehls darijis, to winsch darijis nendams no ta Tehwa.“

„Nē, Jums ari ir jatiz eefsch Jesu, jo zitadi Zuhš newarat tapt swehti“; es esmu mahzitees: „Neeeens namā ne-ee-eet, kā ween zaur durwihm. Jesus ir tahs durwis, zaur kurahm ee-eijam Deewa walstibā, jo winsch faka: Neeeens nenahk pee ta Tehwa, kā ween zaur mani; es esmu tas zelfsch un ta pateesiba, no ka ir sludinajis Mosus un tee praweeschi. Nekur zitur naw ronama swehtiba un ne-weens zits wahrds naw dots, kā tas wahrds, zaur ko mehš topam swehti — tas wahrds Jesus, tas Pestitajs. Winsch faka: Tas wahrds bija pee Deewa un Deews bija tas wahrds; tas pats tapa meesa un dshwoja zilweku starpā. — Zuhš efeit scho wahrdu, scho Jesu, aifleegufchi — atstahjufchi un netizat un nekalsojat winam.“

„Buisch! Kas tew to fajijis?!“

„Mans skolotajs.“

„Kā sauz Tamu skolotaju?“

„Winu sauz K. kungu.“

„Taws skolotajs melo.“

„Winsch nemelo, winsch newar melot, jo winsch lasa mums preekshā no bihbeles, ko ari mehš lasam. Ja melotu, tad melotu Zuhfu talmute; bet ari ta nemelo, bet Zuhš melojat leelidamees ar winu. Ja Zuhš, tee Schihdi, to Deewa wahrdu ar apdomu lasitu, tad Zuhš ari tur atrastu pateesibu; jo tee praweeschi faka: Un weena jumprawa taps gruhta un dsemdehs dehlu un wina wahrdu nosauks Zmanuel.“

„Dehls, no kam Tu runā? Waj Lewi dihdā tas labais, jeb tas launais gars?“

„Es runaju ar Deewa palihgu Deewa flaidro wahrdu.“

„Saki man, kur es palifschu, kad nomifschu?“

„Eli.“

Lihds Richards bija ņeos wahrds teizis, isnahza firmā Schihda snots un gribeja Richardu norah un wina drošības deht pahrmahziht. Bet wezais to leedsa un fajija: „Laid to sehnū meerā un ne-ais-kawē muhs muhsu runā.“ — Tad winsch fajija us Richardu: „Waj Tu newaretu ari tos Schihdsu pamahziht, lai ari wini tiktu debesis?“ —

„Es gribu luhgt Deewu par wineem.“

„Nu, mihlo Richard, tad luhds ari Deewu par manim. Mana stunda drihs buhs klah; kaut es no Deewa waretu tik apschelots — ari zaur wina dehla bruhzehm. Es tizu winam un klafu wina faukfchanai, lai gan schein nepeederu pee kristito pulka; bet manā firdi winsch ir eenemts un tur winsch weetu atradis. Tew pateizos par Tawu pamahzichanu. Eij wefels un topi par kreetnu misionaru.“

Richards aigahja un wezitis nostatijahs winam ar slapjahm azihm palat, ņeos wahrds wehl teikdams:

„At, Tu laimigais behrns! Kaut Tu pee tahda gara paliktu un ta pasaulē Lewi nenowestu us to plato zetu, tad Tu tos maldoschus simteem atgreestu un debesu walstibu wairotu.“

„Amen!“ fajija lehni kahda seeweete augschgalā us trepehm stahwedama un ari asaras flauzidama. Ta bija Richarda mahte, kas wisu ņarunu bija dņredjusi un par ņawa behrna gaischo un labo prahtu preeka asaras flaujija. Wina wisu pasajija ņkolotajam ar dauds pateizibahm. Richards pehzat ari palika par leelu strahdneeku ta Kunga wihna kalnā — palika par mahzitaju un galā profesoru misionēs darba laukā. Bezais Schihds atgreesahs pee kristigahs tijibas un Deewu teikdams zaur Jesu Kristu aigahja us to muhschigo dņshwibu.

Mehs, kam Deews mihlus behrnins dewis, luhgņim Deewu, lai Winsch tos pat no masahm deenahm mahza ņawā swehtā wahrdā un dod teem to labo garu, kas tos dara par kreetneem strahdneekem ņawā wihna kalnā.

Rihgas aprinka misionēs swehtki.

Mehs eņam atņinuschī un tizejuschi to mihlestibu, ko Deews us mums tur, tā tas apustulis Jahnis apleezina, un Rihgas aprinka misionēs swehtki, ko ņhogad Wasaras-swehtku atswehtē (12. Junijā) Ritaurē swehtijahm, peerahdija, ka Jahnis naw tas weenigais, kas to atņinis un tizejis. — Ritaurēschī ar firds preeku bija fataisijuschēes us swehtkeem, goda wahrtus taisijuschī tāpat pee mahzitaja muhschas,

lā us basnizās zeta un ņawu basnizu jauki puschlojuschi. No wisahm malahm bij ņanahkluschi lautini, tā ka basnizā wairs ruhmes nebija teem tuhņstoscheem, bet leelakai draudses dala ahrā bij jastahw us platscha. Gan nu labaki buhtu bijis, kad us platscha swehtklus buhtum swehtijuschī, bet laiks bij apmahzees un tahds wehņsch bija no rihta, ka ne domah newareja us to. Tikai pehz pusdeenās, kad wehņsch bij apstahjees, warejahm iseet us plazi.

Bet stahstischu no pascha pirmā gala. —

Kad draudse bij nodseedajusi to dseefmu: „At Jerusaleme modees“, tad Ritaurēs mahzitajs no altara ar dedņgeem wahrdeem swehtku draudsi apņweizinaja, dwehseles modinadams, Deewam, tam Kungam, godu un ņlawu dot. Re-ismanijamas ir Deewa teesas un ne-isdibinajami ir wina zeti. No tahlenēs winsch wihrus ņchurp wedis, lai tahs daschas paganu tautas, kas tanis laikdēs muhsu semē dņshwoja, mahzitos, to dņshwo Deewu peeluhgt. No stiprahm pilihm brunineeki pahr to semi waldijuschī, bet kad to no Deewa wineem nospreestu mehri panahkluschi, tad tahs pilis drupās ņakrituschas un, tā par promi Ritaurē, no wezahs pils akmeneem basniza buhweta Deewam par godu, draudsehm par labu. Ta stiprā zeriba dņshwo muhsu firdis, ka tas Kungs, tā pee mums, tā ari zaur wisu pasauli ņawai gaismai liks spihdeht, un ir tos, kas tagad wehl tumņbā staigā, atpestihis no wisa launa. Lai ikweens pee ņchi no Deewa pawehletā darba ņawu rolu peelee, us to lai stiprina Deews wisus dņshwā zeribā, — ta esot wina firsnigā wehleschanahs.

Sprediki teiza Mahlpils mahzitajs par otrahs luhgņchanas wahrdeem: „Lai nahk tawa walstiba!“ issklaidrodams, ko ar schein wahrdeem luhdsamees, ko ņuhdsamees un ko solamees. Lai Deewa walstiba, proti taisniba, meers un preeks eelņch ņw. Gara, mums zilwekeem nahktu, ta esot ta luhgņchana, ar ko wisi kristigee Deewu peeluhds, un ta luhgņchana ir patihkama tam debesu Tehwam, kas to pasauli tik loti mihlejis, ka winsch ņawu weenpeedsimuschu dehlu dewis. Bet wehl dauds, par dauds tumņibas ir pasaulē, un grehņs walda wehl pahr dauds zilwekeem; ta ir ta ņuhdseschchanahs, ar ko ņuhdsamees, luhgdami: „lai nahk tawa walstiba“. Bet tā ņuhdsamees, mehš ari solamees ta Kunga darbu usizigi strahdaht, lai ta Deewa walstiba wairotos wirs semēs un ta debesu walstiba pee mums waretu nahkt.

Kad nu wezais Dinamindēs mahzitajs ar no firds dņskumeem nahkdameem wahrdeem Deewu bija

luhdsis, tad, ka jau peemineju, wisi no basnizas isgahjahm us plazi, un tur Zehsu mahzitajs Bierhuff, peeminedams, ka ta deena, kura sawus misiones swehtkus swehtijahm, esot wehra leekama deena, jo 12. Junija 1683. g., tas ir 200 gadu atpakaļ, esot peedsimis pirmais Ewangelijuma tizigs Luteru draudses misionars, Bartholomäus Ziegenbalg, draudsei stahstija par Ziegenbalga dshiwibu un misiones darbu.

Isshkiles mahzitajs dewa sinas par misiones darbu pee Israēla behrneem un draudsi flubinaja, lai nedodahs meerā ar to, ka sawu artawinu dod misiones darbam par labu, bet lai ikweens sawā weetā un sawā draudse pats paleel par misionari, kas, pehz Kristus wahrdeem deewishkligi dshiwodams, teem muhsu starpā dshiwodameem Juhdeem ir par jeta wadoni us Kristus krustu, ka pats Kristus to mahzijis, kas sawus mahzehtus sauz par pasaules gaischumu; bet ari us teem faka: „Lai juhfu gaischiba spihd lauschu preekschā, ka tee eeranga juhfu labus darbus un godā juhfu Tehwu, kas ir debesis.“

Wispehdigi prahwesta tehws wehl draudsi usrunaja, to flubinadams, lai dshiwu dalibu nemtu pee sw. misiones darba, ko strahdaht pats Kristus pawehlejis. Neweens lai ne-atraujahs no tam, lihdsstrahdaht, domadams, ko wina wahjā luhgshana, ko wina masā dahwana paspehschot. Awots tekot us urdsinu, urdsina us upi, upe eetekot juhra un juhras uhdeni spehzigus darbus darot. Kad tikai wisi kristige weenprahrtigi pee misiones darba peedaltos, gan tad spehzigus darbus warefim strahdaht, jo Deewa swehtiba tos pawada, kas us to dsenahs, ka Deewa walstiba wairojahs wirs semes.

Prahwesta tehws draudsi atlaida ar swehtishanas wahrdeem, — un domaju, mas laikam buhs bijuschu, kas ar tulkshu firdi buhs aishgahjuschu us mahjahm. Swehti Deewa wahrdi, firnigas deewahgshanas, jaukas koru dseefmas, ko Ritares un Jaunpils dseedataji dseedaja, firdi mums wiseem ushinaja un modinaja. Tad nu lai tas spehzigais Deews sawā schehlastibā muhs swehti, ka nebuhtum ijuschu tikai klausitaji ween, bet buhtum ari wina wehtu wahrdu daritaji.

Skolotaju konferenze Dobelē.

Dobeles prahwesta aprinka skolotaji notureja wu schi pawasara konferenzi 27. un 28. Maijā Dobeles skolās namā. — Atnahkuschu bij, bes prah-

westa zeen. Rutkowschy kga, ka konferenzes wadona, kahdi 24 skolotaji. — Prahwesta kgs atklahja konferenzi ihseem, firsnigeem wahrdeem, peeminedams ari, ka 16. un 17. Maijā, ka pirmo reis tizis isfludinahts, kroneshanas swehtku deht mas skolotaju bijuschu sanahkuschu un ka us sanahkuschu skolotaju wehleshanos waijadsejis atzelt konferenzi us 27. un 28. Maiju. Par protokola wedeju tika iswehlehts skolotajs Seyderichs is Uzumuischas. — Tad fahlahs konferenzes darbi.

Wispirms skolotajs Franzmana kgs is Dobeles nolastija isstrahdajumu Wahzu walodā: „pahf skolotaju tagadejo materialigo stahwolli, un kahds eespaids schim skolotaja fadsihwes sinā un amata darbā.“ — Pirms aishahdidams us skolotaja senako stahwolli, aprahdija, ka schis gan daschā sinā pahrlabojees, bet materialigā sinā esot wehl deewsgan behdigš. Tad, usstahdidams daschus rehkinumus pahf skolotaja wiswajadfigakahm isdoshanahm, aprahdija ari, ka schis sneedahs pahri par skolotaja likumigi nosazito algu, un ka schis fahls skahdejot skolotajam fadsihwes sinā un amata darbā. Behdigi usstahdija jautajumu: Kā sche buhtu lihdsams? — Jo plaschi pahf scho leetu pahrrunajot, daschi skolotaji isfazija wehleshanos, ka schis raksts tiktu preekschā lasihts wispahrigā skolotaju sapulzē.

Tad skolotajs Schuberta kgs is Satahsmuischas nolastija isfkaidrojumu „pahf dabas mahzibahm tautas skolā“. Runadams pirms pahf dabas mahzibu swaru, aishahdija us dabas mahzibu wehsturi un aprahdija, ka zaur dabas mahzibahm zilweks mahzotees atsiht, kas wiam derigs waj skahdigš; dabas mahzibas darot winu swabadu no mahnu tizibas u. t. j. pr. Tad runaja pahf to, zil dauds mahzams un isfazija, ka daudsums atkaujams skolotaja attapibai. Ja zil nezil gribot pamatigi mahziht, tad jamahza sistematiski un eesahkams ar wezakeem skoleneem. Seemas skolā peeteekot ar weenu stundu nedekā. Behdigi, runadams pahf tagadejeem lihdselkeem, aishahdija, ka lasamās grahamtās dabas mahzibas ne-esot sistematiski fastahditās, un eewehleja Allunama un Kalnina dabas mahzibu grahamtās. Bamasam eegahdajami ari daschi praktiski lihdselkti, ka p. peem. kompafs, magnets, mikroskops un d. z. — Behz daschahm afahm debatehm weenojahs, ka ari eesahzejeem warot pasneegt dabas mahzibas pahf weegli saprotameem preekschmeteem.

Behz tam skolotajs Vercha kgs no Dishuhkstes nolastija raksteenu „pahf tagadejeem ekfameem“ un

lika preekschâ, waj nederetu skolonus pa weenam efamineereht, kad sçhee beids skolâ eet, un isdot leezibas sihmes, kahdas skolu wirswalde fastahdijusi; jo zaur to skoloni tiftu wairaf pasflubinati us mahzifchanos, nekâ tagad, kur wisi kopâ teef eksamineereti. — Schuberta kgs isskaidroja, ka tahdas leezibas sihmes warot dabuht ari tagad latrs skolens, no skolas issstahjotees. Ar sçho leezibas sihmi warot peeteiktees pee kirspheles skolas komisijas us eksamu deht kara deenesta laika pa-ihfinaschanas. — Istrahdijahs ari, ka dascheem skolotajeem bij fwechas schahdas leezibas sihmes un kirspheles skolu komisijas eksami, un tee issfazija wehleschanos, ka skolotaji tiftu wairaf usmanigi dariti us schahdeem eksameem.

Tad konferenzes wadons nolastija skolu padomneeka, zeen. Buscha k., rakstu no 13. Oktobera p. g., kurâ tas us tamlihdfigu peeprafijumu isteiz, ka Bahzu waloda seemas skolâ nawa par welti mahzama. Behdigi tee „Brillee dabas stahstu“ zaur-luhkofchanas komitejas lojekt, kuri nebij atnahkufchi rudens konferenzê, nodewa sawus spreedumus, issfazidami, ka mineto dabas stahstu nederetu nodot drukai.

Konferenzes pirmo deenu flehdsa ar ihseem Deewa wahrdeem, un konferenzes wadons aibildinajahs, ka newarot pats wadiht konferenzes otro deenu, un ustizeja to skolotaju paschu wadischanai.

Behz kopmaltites skolotaji pastaigajahs pa jauko Behreses upes lihzi un pawadija wakaru pee wezahs pilk drupahm, gan sawâ starpâ farunadamees, gan tautas dseefmas skandinadami.

Konferenzes otra deenâ nenahza preekschâ nekahdi ihpaschi preekschnefumi. Skolotaji pahrrunaja un apspreeada daschus preekschlikumus wispahrigâ konferenzê; ari pawadija laiku ar tschetrbalsfigu dseedaschanu un isschlihras zeribâ us drihsu fatikschanos wispahrigâ konferenzê, ja ta tiftu notureta — Jelgawâ.

„B.“

Wauskas aprinka skolotaju sapulze.

Sçogad us sçho sapulzi bija sanahkufchi 2. Junijâ wairaf kâ diwidemits skolotaji un bes schulrahta kunga, kas sapulzi wadija, kahdi tsçetri mahzitaji. Skolu rewidents, Bahrbeles mahzitajs Gruner kungs, sinoja, ka winsch wirskolas waldei lizis preekschâ, lai ta pawehletu, ka seemas skolneekus

ari wafaras laikâ pahri reis sawestu skolâs, kur tad skolotaji tos waretu pahrklausinaht, lai seemas mahzibu pawisam nepeemirft, bet sçhi atbildejusti, ka newarot to par likumu eetaisht, kas skolas likumôs nestahwot, bet lai weetigahs skolas waldes paschas ar pagasteem par sçho leetu aprunajotees. Us jautaschanu: „waj skolotaju lones pa-augstinaschanas sinâ no wirskolas waldes kahdi sofi sperti, zeen. schulrahta kungs dewa to preezigo atbildi, ka wirskolas walde to jau darijusti tiklab pee zeen. senatora leelkunga Manaseina, kâ ari pee ministera, un esot zerams, ka tas gan isnahkschot. — Tad wehl tapa issfazitas wehleschanahs no skolotaju puses, ka lihdschineege skolu registeri taptu pahrlaboti, tamdeht ka tee koti nepilnigi. Zeen. schulrahts apsolijahs par to gahdaht. Ktuâ ari peeminehts, waj us wispahrigo skolotaju sapulzi Jelgawâ ari newaretu daschi grahmatu pahrdewaji daschas skolas leetas preeksch apstatischanahs islikt. Schiffera kungs lastija preekschâ, zik is dabas stahsteem buhtu seemas skolâs mahzams; bet kad par to leetu kluhs pahrrunahts wispahrigâ skolotaju sapulzê, tad to leetu schini reisâ dauds ne-aistika. Sapulzi flehdsot, schulrahta kungs issfazija to wehleschanos, waj nahkofschâ gadâ us sçho sapulzi, ko ari Wauskâ noturehs, ziti skolotaji neapnemtos prowes mahzibas notureht; tas buhtu no leelas fwehtibas, jo tur waretu weens no otra sçhoto mahzitees. Par skolotaju atraitau un bahrinu lahdi pahrrunajot, skolotaji nerahdija leelu preeku pee tahs peedalitees, ihpaschi tamdeht, ka skolotajs, kas sawu amatu atstahj, top no palihdsibas wezuma deenâs isslehgts, kaut ari riktigi sawas makfaschanas buhtu weenumehr famaksajis, un ka wezakeem skolotajeem gruhti tai kasê eestahtees. J. K.

Wahrbaudisçhana.

Al, wahrbaudees jel few',
Waj tijiba ir tew'?
Waj Kristu juht' eeksch few'
Un Wina spehks eeksch tew.

Ja Winu eeksch few' roni,
Tad Winsch dos tewim kroni
Tai tijibai par Ioni:

„Tu debesis eekluhfi
Un debes mantneeks buhfi!“ Waf-Sihlis.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

No zensures atwehlehts. Jelgawâ, 18. Julijâ 1883.

Drukahs pee J. W. Steffenhagen un dehta.

Nahditajs: Nahdâ laikâ 2c. Wirza jeb fchidree 2c. W
lahdu plauju 2c. Par mehlu ee-arschanu.

Nahdâ laikâ buhtu wislabaki feens jafahl plant.

Pee feena wehrtibas peepalihds ne tik ween
tahn semes un plawas ihpaschibas, kur tas
audstis, bet ari toti stipri tas, us lahdu wihs
un kad tas top fagatawots un sawahkts. Tam-
dehl derehs lahduhs wahrdus usshmeht par
feena plauschanas laiku. Daschs labs war-
buhd nebuhs ne domajis, zil toti swarigi ir
pee feena eewahlfchanas, ka ihstienais plaujams
laiks teel eewehrots. Labâ plawâ atrodahs
wisfadas sahles sortes, no kurahm zitas agraki,
zitas atkal wehlah seed. Seedeschana nemite-
jahs gandrihs wisâ feena laikâ. Daschadu
apstahktu dehl noteek ari, ka sahle no weenas
un tahs paschas sortes weenâ reisâ neseed. —
No tam warehs pahrllezinatees, kad plawu
sahle ir pilnôs seedôs. Tai laikâ buhs re-
dsams, ka zita sahle stahw pilnôs seedôs, zita
seedu pumpurôs, zita eefahl seedeht un ka zita
jau fagatawojahs fehllâs. Ta sahle, kas fehllâs
fagatawojahs, ir ta spehzigaka, kurpretim to,
kas tik-ko eefahl seedeht, lopi wislabaki ehd;
tas leezina, ka ta ir jo garschiga. Tamdehl
derigakais laiks preelsh feena plauschanas ir,
kad augfchâ minetais brihdis atnahzis, tas
ir, kad sahle pa dakai seedôs stahw, pa
dakai jau noseedejusi un pa dakai eefahl seedeht
un seedôs fagatawotees. Tai nu pat minetâ
laikâ plautâ sahle ir ne ween spehzigaka, bet
ari smekigaka. Ja nebuhtu eespehjams, ihsto
plauschanas laiku eewehrot, tad buhs arween

pareisaki, kad ar plauschanu drusku agraki
eefahks. Wispahrigi feena plauschanu arween
ussahl par wehlu, jo daudsi wehl domâ, ka
zaur tam wairak lopu baribas eemantotot, kad
sahlei laujot labi ilgi augt. Bet tad jau tani
laikâ plawas pa leelakai dakai ir noseedejuschas
un eefahl fehllas audsinaht. Leegt nu gan
newar, ka zaur tam, kad sahlei lauj nowezo-
tees, wairak wesumu feena isnahk, bet tahdam
feenam mas spehka, jo fehllas augot un eenah-
kotees atnem feenam dauds spehka, jo tiklihds
kâ fehllas fahl rastees un breeft, stahdi isleerâ
wisas weelas, kas baribai derigas, preelsh
fehllu attihstischanas. Zukura weelas pahr-
weherschahs stehrkel, pats augs paleel zeets un
naw wairs tik derigs baroschanai. — Wis-
labakais laiks feena plauschanai ir tas, kad
tahn sahles, kuras plawâ wiswairak, fahl
seedeht. Tad augeem ir wiswairak fulas, tee
ir resnaki un platakî, nekâ kurâ katrâ zitâ
brihdi; tee satura dauds zukura un slahpekka,
un kad tani brihdi no teem feenu taifa, tad
tas ir dauds smekigaks un stipraks, nekâ ta
sahle, kas stahwedama dabujusi pilnigi eenahf-
tees. — Ismehginajumi ir peerahdijuschi, ka
ar tikai pa pusi noseedejuscho feenu ehdinatas
gowis dod dauds wairak peena, nekâ kad tahs
ar zitâ laikâ plauto feenu ehdina. Ismehgi-
nashana notika schahdâ wihs: Weenu plawas
gabalu noplahwa, kad sahle wehl nemas nese-
deja, otru gabalu, kad sahle stahweja pilnôs
seedôs, un trescho gabalu, kad sahle bij pilnigi
noseedejusi. Ar scho daschadâ laikâ plauto
feenu ehdinaja gowis, kas weena no otras bij

noschirtas, un katra dabuja sawadu feenu. Isflaukto peenu aprehkinot israhdiyahs, ka preeksch seedeschanas pfauta feena wajjadseja 3 podi 7 mahrzinas un pehz noseedeschanas pfauta feena 3 podi 15 mahrzinas, lihds tik pat dauds peena dabuja, zil 2 podi 20 mahrzinas puslihds noseedejuscha feena isdewa. — Uri plawahm paschahm naw par labu, kad sahlei lauj augt, lihds fehklas eenahlahs, jo tad dauds sahlu, kas weenreis fehklas nefuschas, ismirst, tahs labalahs sahles paleef arween jo retakas un winu weeta sahl fuhnas un nesahle augt. Kad sahlei laujam augt, lihds tai fehklas ronahs, tad pamafam sawu plawu isnihzinam. Sehklas ahbolinsch te der par peemehru. Kas tur no ahbolina atlizees, kad fehkla noptauta? — Kad atahlu grib pfaut, tad ihpaschi no leela swara, kad pirmo sahli agri plauj, jo tad atahlam ir wairak laika augt un winsch isaug garaks, stipraks un labaks, un schahwesot ari dauds nesakriht. It ihpaschi skahbas, flapjas plawas nedrihst par wehlu pfaut, jo no tahdahm feens tad pawisam mas fo der. Ko tamdeht pee wehklas feena plaujas, kur plawu sahle fehklas jau raduschahs un eenahkuschahs, wairak eemanto, to paschu un wehl wairak pasaudè pee lopu baribas wehrtibas, ta ka katra reis beigàs leela paspehle isnahl, kad ari pahrafo feena wairumu eewehrotu.

(Turpmat beigums.)

Wirza jeb schkidree lopu isfahrniumi.

Semkopsis, kam truhziba pee lopu mehfleem, pehr skunstigus mehslus, gribedams sawus laukus labi nomehslot; bet wisai wirzai sawa fainneezi ba lauj nekahrtigi projam fuhltees un isnihkt. Tahds semkopsis ir sawa labuma isfchkehrdetajs; jo winsch pehr par schkidru naudu tahs paschas weelas, fo sawas fehtas ruhmes, it ihpaschi gar stakkeem un mehflu eetaisi war eeguht, ja tikai wehribu us wineem buhtu greefis. Ne ar kahdu zitu derigu leetu fainneezi ba tik weegsprachtigi un flikti nedsihwo, ka ar wirzu jeb schkidreem lopu isfahrniumeem.

Ka wirza pee lauku un plawu mehflschanas toti der, to gan sinahs ikkats prahtigs semkopsis. Kaut wirza wehl jo spehzigaka ir nekà paschi stakka mehflsi pee rittigas uskopfchanas, tad tomehr dauds semkopji par winu neko nebehdà un lauj tai no stakka un no mehflu eetaises ahrà tezeht un tur isnihkt. — Zaur ismehginajumeem ir atrasts, ka 1 mahrzina schkidru lopu isfahrniumu tai paschà spehla pee mehflschanas, ka 3 mahrzinas zeetu lopu isfahrniumu. Wirza atronahs it ihpaschi semkopjeem tahs dahrgakahs weelas, par kurahm jo dahrga nauda jamakfa, ka flahpeklis un kalijs, un kuras jo leela mehrà newar dabuht pat skunstigos mehslòs pirkt. Abas weelas, flahpeklis un kalijs, ir augu stabdeem gatawa bariba, jo ta wineem dod spehku preeksch augfchanas.

Ja nu kahdam semkopim ir kahdas 16 gowis, tad nu war gan domaht, kahda winam paspehle jeb skahde, kad wirzu labi ne-uskopj un ne-isleeta. It mas rehkinot, kahda zetorta data mehflu aiseet ta, ka pats no tam neka nesin un neredf. Ja nu kahds par peemehru weenà gadà no weenas paschas gows krahtu tos schkidros isfahrniumus un isschahwetu, tad dabutu gan mas, kahdas 400 mahrzinas zeetu un spehzigu mehflu, kuri tik pat labi un to paschu wehrtibu fatur, ka 400 mahrzinas skunstigu mehflu. Par pehdejeem daschi rublischji janoskai, un tad wehl naw ihsti pahrllezinahts, waj labus domadams pirkt naw us to pehdigo peekrahpts; bet pirmajee ne grafcha, tik weenigi uskopfchanu pagehr, un kad isleeta us lauka jeb us plawahm, tad atdod diwlahrtigus auglus par to puhlinu.

Lihdselki, kuri isleetajami, ka wirzu us to labako wihsi waretu sakraht, buhtu schahdi: Kas labs, tas paleef arween labs, kaut winu ari prowetu par fliktu dariht. Ta ari pee wirzas uskopfchanas tas labakais ir, kad stalli war ta kaisiht, ka wirza turpat war tik usnemta no mehfleem, un newar istezeht ahrà. Ja nu tas naw pee tahs labalahs gribeschanas eespehjams isdariht, tad wajag it ihpaschi ta raudsiht eerikteht, ka ta wirza, kura no stakka

jeb no mehflu ectaisēs ahrā fuhzahs, weenā dšlakā weetā no wifahm pufehm faronahs. Tad tanī weetā waijag buht ismuhretai bedrei jeb kahdu muzu eelikt, kurā wifa wirza, bes isnihlfchanas fatek. Labi eetaisita wirzas bedre ir fainneezibā nepeezeefchama leeta. Iflatram ruhpigam un faprahligam semkopim waijag pašam labi pahrlikt un pahrdomaht, kur un us kahdu wihsī wihsch to labaki war sakraht kopā, ka nekas ne-isnihlft un ne-isgaišt. — Pee ilgakās wirzas usglabaschanas, ihpašchi filtā wasaras laikā, wina faht puht un ruhgt, no kam tad nepatihkama smaka zetahs. Tas nahk no ta isgaišofchā amoniaka. Wirza wehl jo ahtraki puhst nekā pašchi stakta mehpli, no kam tad ari ta wislabakā mehflu dafa — amoniaks — lihds isgaišt jeb isgaro. Lai nu amoniaks ne-isgaištu, tad wirza tāpat kā stakta mehpli allasch ar gipfi ja-aplaisa, jo gipfe amoniaku fatur. Amoniaks ir fapuwis flahpekliis, kuru pee wina koti ašas smakas, kas gandrihs nahsis plehsch puschu, war pasiht. — Wirzu war dasch-daschadi isleetahk. It frischu wirzu us augu stahdeem newar leet, tamdeht kā wina tos ar fawu stiprumu nonahwē un wineem top flahdiga. Us ganibahm, ahbolina un plawahm wislabaki ir, kad wirzu jau seemā us sneega isleij. Wasar' wismasak trescha dafa uhdens ir japeeleij klahk.

Sapuwusi un isruhgusi wirza flahdē masak; bet pee auglu un dahrsu augu laistifchanas ir pat faruhgusi wirza bes uhdena klahkmaistifchanas par stipru. Us aramu semi, plawahm jeb waj kad zitur wed, — tad ihpašchi us tam ta leelakā wehriba jagreesch, ka teel weenadi islaisfita; jo kur pulka buhs us weetas leets, tur augš par daudš weldrē un blakus warbuht buhs tik knapa nihlšofcha augschana redsama.

Isweščana no wirzas bedres us lauka jeb plawahm buhtu wislabaki ar kahdu paprahwu wahti isdarama. Tad nu ari waijag wahti tā eetaisihk, ka wirza nekreen ar wahu warbuht par weenu zaurumu ween ahrā. Pee zauruma, zaur kuru ahrā laisch, waijag us-taisihk un peestiprinaht no bleka jeb waj ari no dehsceem kahdu reniti, kurai abi gali zeeti. Ne-

nites malās un dibinā widifschk leeli zaurumi ir ja-isurbj; zaur zaurumeem, kā ar feetu, wirzu war weenadi isdalihk. — Us kompastu jeb maifšjumu mehfleem war wirzu itin frischu leet; jo ta palihds tur eefschā ešofchahs weelas fapuhdeht. Ja nu tahdā wihsē wirzu kahds semkopis buhs isleetajis, tas ari pateest atsihs winas labumu un nenoschelos wairs puhlinus, kurus pee wirzas krahschanas naw taupijis; bet puhlesees arween wehl us preekschu wirzu krahdams un isleetadams. Seedons.

Us kahdu planju war zereht ahrsemēs.

No tahm semehm, kas ar mums, t. i. Kree-wiju, nem dalibu pee pafaules tirgus apgahdashanas ar labibu, ešam krahsjuschi kahdas sinas par winu schi gada plaujas zeribahm un pafneedsam tahs tē faweem zeen. lasitajeem, lai no dischuma waram nojehgt, kahdas labibas zenas gaidamas us preekschdeenahm.

Is Bomerijas un ziteem apgabaleem Pruhšijā raksta, ka wasaraju fehščana koti nolawejahs. Ellas un seemas fehjas pa dafai dikti wahjas. Lopi wispahrigi flikti mitusch. Laiks schim brihscham isdewigs. Mehrens leetus un siltums buhtu derigi. Auglu koki pareisi noseedejuschi.

Westfalē fuhdsahs par faufumu, kas ganklehm un dahrseem bijis flahdigs. Labiba lihds schim turahs discheni, bet fawā attihstibā stipri wehl palikusi atpakak. Roku augki sola labu raschu, tomehr faufums drusku jau flahdejis.

Is Makeles, Posenes aprinki. Lihds pagahjuschā mehnescha widum gaisē bij faufs un tamdeht semkopjeem koti patihkams preeksch wasaraju eestrahdashanas, kas lihds tam laikam pa leelakai dafai wareja tapt beigta. 16. Aprili, pehz muhsu kalendera tai 4., eestahjahs leetus pee 15 grahdeem siltuma, kas stipri atspirdsinaja augus. Zukura kahki jeb spruhtes wiszaur teizami sanahkluschi, tā ka jau pagahjuschā nedekā tos eefaska atart, un winu tahlakā augschana tagad nu isleekahs droščha. Ari kartuseli pa dafai jau usnahkluschi un spehzigi attihstahs.

Kartufelu zena stipri atkritusi. Schè uspirktee kartufeki eet us Hamburgu, no kurenes toos atkal aissuhta us Angliju un Holandiju. Uspirzeji ari bij eeraduschees is Hanoweras un Saksijas, kas dauds kartufelu uspirka.

Rudsi un kweefchi, kas preeksch 8 deenahm wehl bij pawahrguschi un eedseltena krahfa, tagad smuki saki. Muhfu zeema tuwumâ pat atronahs rudsu lauki, sinams labâ un kreetni uskoptâ semê, kurdos til kupli rudsi, ka pehz beidsamajâ leetus likahs weldrê. Schee lauki tomehr pehrn tila apsehti pirmâs Septemбера mehnescha deenâs un labi eeschlusschi nahza seemâ. Wehlu sehtee rudsi turpretim schim brihsham wehl isflatahs deewsgan flikti. Tagad eestahjusham wehsajam gaisam tas labums, ka kulaini sawâ attihstibâ top uskaweti waj isnihzinati.

Austrijas semkopibas ministerijas sinâs no Maija mehnescha widus par plaujas zeribu lasam: Wasaraji pa leelakai datai gan fanahkuschi, winu tablakâ isdewiba tomehr atklarahs no gaidamâ fildâ leetus. Seemas sehja wispahrigi gan zehlussees, agrâ sehja pa leelakai datai itin teizama, un daschas no wehlejahm sehjahm atspirguschas, bet til jau pahrakâ dala palikusi rehna un dauds no tahm waijadsēja isart, un proti wairaf rudsu nekâ kweefchu. Rapschi, kuru issehjums zaur isarschanu til pat stipri gahjis masumâ, seemeku datâ jo wairaf issfargatâs weetâs stahweja pilnôs seedôs un fola knapu raschu.

Wihns eepreezina ar labahm zeribahm. Auglu koki stahw bagatâ seedu jaukumâ.

Ungarijas plaujas sinâs. Wispahrigi schihs usluhjojamas par labahm. Seemas sehja pa leelakai datai teizama, dauds weetâs pat loti bagata, kamehr ta zitur atkal zeetusi gan no faltuma, gan no pastahwigâ leetus, wiswairaf leijas semês. Pastahwigais leetus daschâs weetâs ari sabaidijis semkopjus, ka smagee kweefchu steebri tilai nesagultos pee semês. Wasaraji pareisi attihstahs. Ahbolinsch zeetis

no faltuma. Auglu koki gandrihs wifur dod zeribu us bagatu raschu.

Par Amerikas kweefchu plauju awises „Nuzorkas Teims“ pasneeds telegramu sinas, kas tur eesuhtitas is 122 faimneezibahm. Gala isnahkums schihm ir, ka kweefchu dauds masaf audsis nekâ 1882. gadâ. Turku kweefchi jeb maifs turpretim stahw brihnum kupli, un domâ, ka rascha buhs lihdsiga tai loti bagatajai no 1880. gada. Saweenotâs brihwwalstis kweefchu plauju rehkina pehz procentehm, un proti: Kansasâ 93⁰/₀, Minnesotâ 76⁰/₀, Indianâ 90⁰/₀, Jowâ 80⁰/₀, Kalifornijâ 87⁰/₀, Michiganê 64⁰/₀, Ohio 56⁰/₀, Illinojâ 68⁰/₀, Kentuki 66⁰/₀. Pehz scheem procentigeem usdewumeem schi gada kweefchu plauja isnahk 100 miljonu masaka, nekâ ta no pehrnajâ gada.

Gewehrojot wifu scho un peenemot, ka ir tanis semês, kas pat labôs gadôs ne-isteek ar sawu paschu plauju un truhstoscho labibu eewed no ziturenes, ne-isdewigâ seema sehjai til pat dauds mas buhs bijusi stahdiga, droschi war domaht, ka labibas zenas schini gadâ turefees deewsgan augstu. „A.“

Par mehflu ee-arschanu.

Mums ir atnahjis atkal tas laiks, kur seh-tuwe janoleek, un tai weetâ mehflu dalschas un leelais arklis rokâ janem. Tapehz gribu muhsu semkopjeem par to paschu ko peesihmeht.

Daschi semkopji tura arweenu wezo eeradumu: mehflus isweduschchi, kahdas deenas atstahj wirssemês, kauj teem isschuht, jun tad til ee-arschidami, ka tee zaur tam topot stipraki un derigaki, bet tas tâ naw. Kad gabals ir nogahjis ar mehfleem, tad toos jau otrâ deenâ waijag ee-art; kad tâ nedara, bet kauj mehfleem iskalst un isgaisot, tad teem waijadsgais un derigakais spehks issuhd. Ee-arschanu waijag isdariht ar labu arklu 4—5 zellu dsiki, bet ne tâ, ka muhsu wezee semkopji, pehz wezâ eera-duma, mehflus us to fellako wihsi ee-ars. Par dauds dsiki, sinams, ari nebuhs mehflus ee-art.

D—lu Janis.